

Αλέξης Πολίτης*

Η ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟΝ Γ. Π. ΕΚΚΕΚΑΚΗ

Τέλη του 1990 νομίζω, έφτασε με το ταχυδρομείο στο σπίτι-μου ένα βιβλίο, *Τα Κρητικά βιβλία. Σχεδιάσμα κρητικής βιβλιογραφίας*. Ο συγγραφέας μου ήταν άγνωστος, αλλά κι εγώ πρέπει να του ήμουν εξίσου άγνωστος: δεν είχα παρά λίγους μήνες στο Ρέθυμνο, και δεν είμαι βιβλιογράφος. Απλώς ο κύριος Εκκεκάκης πήγε, φαντάζομαι, στη γραμματεία του Τμήματος, και ζήτησε τις διευθύνσεις των νεοελληνιστών.

Ανταλλάξαμε με το ταχυδρομείο γράμματα, και σιγά-σιγά ερχόντουσαν οι συμπληρώσεις της Κρητικής βιβλιογραφίας. Τέλος έφτασε κι ένα ωραίο δερματόδετο αντίτυπο, με χειροποίητη βιβλιοδεσία· έτσι έμαθα πως ο επίμονος βιβλιογράφος είναι και τεχνίτης βιβλιοδέτης, όπως είναι βέβαια και σπουδαίος αγιογράφος, όπως δουλεύει με μεγάλη τέχνη και το πενάκι φτιάχνοντας καλαίσθητα σχέδια: πιάνουν τα χέρια του. (Κι άλλων ανθρώπων πιάνουν τα χέρια, αλλά εδώ δεν είναι μονάχα τα χέρια, είναι και το μυαλό, μαζί και η καρδιά: το μεράκι.)

Εντωμεταξύ έγινε στο Ρέθυμνο το Ζ' Κρητολογικό Συνέδριο, το 1991, κι έτσι έμαθα πως κοντά στ' άλλα ο κ. Εκκεκάκης ήταν και συλλέκτης, ιδιότυπος μάλιστα συλλέκτης: αγοράζει όχι για να έχει, παρά για να μπορεί να προσφέρει – όσοι ξέρουμε από συλλέκτες, γνωρίζουμε πόσο σπάνια είναι αυτή η «ιδιοτυπία». Το χειρόγραφο που παρουσίασε στο συνέδριο ενδιέφερε ιδιαίτερα μια σύνεδρο, παλαιογράφο, συνεργάτιδα του Ιστορικού και Παλαιογραφικού Αρχείου του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης: ο κάτοχος αμέσως της το έδωσε για να το μελετήσει με την ησυχία της, όπως άλλωστε και στη διευθύντρια του εδώ τμήματος των Γενικών Αρχείων. Και τα σπάνια και δυσεύρετα περιηγητικά βιβλία που αγοράζει άλλωστε, φάχνοντας με μανία καταλόγους ξένων βιβλιοπωλείων, όχι μόνο ενδιαφέρεται να τα κάνει προσιτά στους ερευνητές που ενδιαφέρονται, παρά φροντίζει – φροντίζει εδώ θα πει: πληρώνει – για να μεταφραστούν και να κυκλοφορήσουν όσο γίνεται.

Αυτού του είδους οι ιδιωτικές – αλλά και δημόσιες χρήσεις βιβλιοθήκες – είναι ένας άτυπος θεσμός, εξαιρετικά βοηθητικός στην επιστημονική έρευνα.

---

* Ο Αλέξης Πολίτης είναι

Οι επίσημα θεσμοθετημένες βιβλιοθήκες (εδώ στο Ρέθυμνο η πανεπιστημιακή και η δημοτική) δεν έχουν ούτε τα χρήματα ούτε το προσωπικό που να μπορεί να εντοπίσει και κατόπιν να αγοράσει βιβλία και χειρόγραφα που προσφέρονται από ελληνικούς ή ξένους εμπορικούς οίκους. Ποιος θα πληρώσει τα έξοδα ενός υπαλλήλου που θα ταξιδέψει στην Αθήνα για να παραστεί σε κάποια δημοπρασία, και ποια επιτροπή θα αποφασίσει εκ των προτέρων έως ποιο ποσό θα διατεθεί για το άλφα ή το βήτα χειρόγραφο ή έντυπο βιβλίο; Ένα μεγάλο μέρος του τεράστιου πλούτου της πανεπιστημιακής μας βιβλιοθήκης συγκροτήθηκε από δωρεές, συνήθως κληροδοτήσεις, ιδιωτικών βιβλιοθηκών. Το κόσμημα των ελληνικών βιβλιοθηκών, η Γεννάδειος βιβλιοθήκη της Αθήνας, δωρεά ιδιωτικής συλλογής είναι.

Δεν θυμάμαι πια αν η προσωπική μας γνωριμία έγινε σ' εκείνο το Κρητολογικό συνέδριο του 1991, ή αν είχαμε γνωριστεί και νωρίτερα. Άλλωστε η γνωριμία μας είναι πιο πολύ επιστημονική παρά προσωπική – τρεις ή τέσσερις φορές έχουμε βρεθεί σε φιλική συνάντηση αυτά τα είκοσι χρόνια: ο κ. Εκκεκάκης, αν τον έχω σωστά ψυχολογήσει, είναι πολύ σεμνός, κρατάει κάτι από το παλιό κρητικό ήθος. Το Ρέθυμνο όμως είναι μικρό, και έχουμε διασταυρωθεί συχνά στους δρόμους του είτε πεζή είτε πάνω στα παμπάλαια μηχανάκια μας· έχει ανοίξει έτσι κι ένας δεύτερος διάυλος επαφής, αυτός της φιλικής κουβέντας στο δρόμο. Μου αρέσει αυτό το πλατύ χαμόγελο του καθαρού προσώπου, αυτά τα μάτια που κοιτάνε ίσια τον άλλο, αυτή η εφεικτική στάση, μήπως και η κουβέντα αφαιρεί πολύτιμο χρόνο από τον συνομιλητή του.

Έχει δίκιο το Ρέθυμνο νά 'ναι περήφανο για τον πολύτιμο πολίτη του. Είναι όμορφη κίνηση ετούτη η συλλογή επιστημονικών άρθρων –όμορφη και πολύ ταιριαστή, καθώς δεν προσφέρει μόνο σ' εκείνον, προσφέρει σε όλους μας. Γιώργο να ζήσεις και να σε χαιρόμαστε.